

Stalker skills

Tijdens deze les leren leerlingen dat je met Google trucjes en slimme tooltjes heel eenvoudig uitgebreid onderzoek kan doen. Door snel aan de slag te gaan met een realistische casus leren ze hoe ze zelf deze skills en tools kunnen inzetten voor verschillende doeleinden. Totale duur: 1 uur.

***Voor deze les zijn computers of tablets nodig!**

LESOPBOUW

- Introductie: Uitleg over Stalker Skills. (8 min.)
- Verdieping: Voorbeelden & leren over Stalker Skills. (10 min.)
- Doen: Stalker Skills inzetten om achter het verhaal van Chris te komen. (32 min.)
- Afronding: Resultaten bespreken en inzetbaarheid van skills bedenken. (10 min.)

VOORBEREIDING & BENODIGDHEDEN

Van te voren kun je een aantal dingen doen:

- Lees de handleiding en de lesbrief.
- Zorg voor een digibord met internetverbinding en klik alvast een keer door de slides.
- Print de lesbrieven voor de leerlingen uit.
- Zorg voor genoeg computers of tablets (bijvoorbeeld 1 per tweetal).

BURGERSCHAP

In deze les staat de pijler 'identiteit' centraal waarbij de focus ligt op het ontwikkelen van de vaardigheid 'Zich in opvattingen en gevoelens van anderen inleven' (leerdoel 16 leerplankader SLO burgerschapsonderwijs en mensenrechteneducatie). De leerlingen gaan zich verdiepen en inleven in een personage, ze gaan onderzoek doen naar deze persoon. Wie is deze persoon eigenlijk en wat drijft hem?

Het onderdeel Burgerschap in de Digi-doener is gebaseerd op het Vakportaal burgerschap van SLO. SLO onderscheidt drie domeinen van burgerschapsonderwijs: democratie, participatie en identiteit. Vanuit dit perspectief werken we aan burgerschap in de Digi-doeners, meer informatie vind je [hier](#).

ETHIEK

Wat zouden de leerlingen ervan vinden als mensen onderzoek naar hen zouden doen, bijvoorbeeld op de manieren die ze in de les gezien hebben? Vinden ze dit stalken of maakt het hen weinig uit? Laat de leerlingen hun antwoorden toelichten. Wellicht zijn ze wel bewust bezig met wat je wel en niet over ze kunt vinden op het internet.

DOEL VAN DE LES

Conceptkerndoelen digitale geletterdheid 2025	Leerdoelen digitale geletterdheid	Kerndoel vak	21st century skills
24A Veiligheid en privacy Veilig gebruiken van digitale systemen, data en informatie.	1 ICT-basisvaardigheden 2.3 Ik weet wat persoonlijke gegevens zijn en kan uitleggen waarom je die niet zomaar overal invult of met anderen deelt.	1 Oriëntatie op jezelf en de wereld Kerndoel 5: De leerlingen leren informatie te achterhalen in informatieve en instructieve teksten, waaronder schema's, tabellen en digitale bronnen.	1 Creatief denken
24A Veiligheid en privacy Wegen van dilemma's bij het delen van zowel eigen persoonsgegevens, data, informatie en digitale content als die van anderen.		2 Oriëntatie op jezelf en de wereld Kerndoel 13: De leerlingen leren informatie te verwerven uit eenvoudige gesproken en geschreven Engelse teksten.	2 Communiceren

INTRODUCTIE

Openingslide

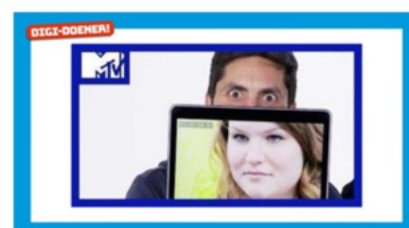
Slide 1, Luisteren

Vaardigheden waarmee je heel uitgebreid onderzoek kan doen waardoor je heel veel te weten komt over iets of iemand. Voor deze les noemen we dit Stalker Skills! Bijvoorbeeld naar je vrienden, familie, BN'ers of onbekenden. Vraag aan de klas wie er wel eens naar iemand heeft gezocht op het internet.

Slide 2, Praten met de klas

Bekijk de video tot 1:37. Vraag aan de klas: waarom doen mensen dit (nog meer)? Catfish is een TV-programma op MTV. De presentatoren helpen jongeren die online contact hebben met een bepaald persoon, terwijl ze niet (zeker) weten wie dat persoon is. Inmiddels is het programma zo bekend dat zulke situaties vaak een Catfish worden genoemd.

Slide 3, Luisteren

- Om mensen of dingen op te zoeken
- Uit nieuwsgierigheid
- Het is makkelijk
- Het is onzichtbaar!

En wat vinden jullie dan eigenlijk terug als je zo naar iemand zoekt? Dat zijn persoonlijke gegevens: dingen zoals iemands naam, woonplaats, leeftijd, school, telefoonnummer of foto's. Gegevens waarmee je iemand kunt identificeren of terugvinden.

Uitgebreid onderzoek doen is eigenlijk heel makkelijk. En onzichtbaar. Vaak heeft niemand ooit door dat je uitgebreid onderzoek naar iemand hebt gedaan!

Vraag: Welk van deze gegevens staan er over jou online? Heb je ooit bewust je naam, school of woonplaats ergens ingevuld op het internet? Wist je dat anderen dat dan ook kunnen vinden?

Vertel: Persoonlijke gegevens zijn waardevol. Mensen kunnen ze gebruiken om contact met je op te nemen, maar ook om je te misleiden of te volgen. Daarom is het belangrijk goed na te denken voordat je ze ergens invult of deelt.

GROEP 6, 7 EN 8 DIGI-DOENER!

VERDIEPING

Slide 4, Luisteren

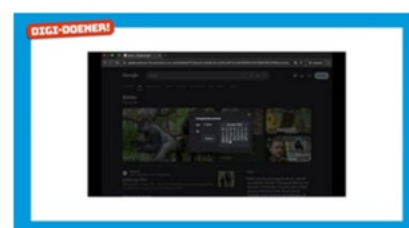
- Advanced search
- TinEye
- Google hacks

Er zijn vele tools en trucjes om slim en snel te zoeken in bijvoorbeeld Google. In de volgende slides gaan we er een aantal bekijken. Vertel dat er op hun lesbrief een cheat sheet staat met nog meer skills en dat deze skills ook heel waardevol zijn voor bijvoorbeeld je spreekbeurt of het zoeken van een huisdier!

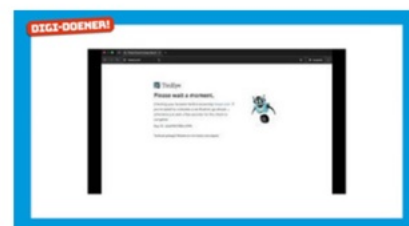
Slide 5, Luisteren

Met 'Tools' onder de Google zoekbalk kan je iets binnen een bepaalde periode te vinden. Zoek bijvoorbeeld 'Bokito Gorilla' en je krijgt vooral algemene informatie. Maar als je benieuwd bent hoe het in 2018 met Bokito ging kan je erg lang zoeken. Dit kan je oplossen door binnen de periode '2018' te zoeken.

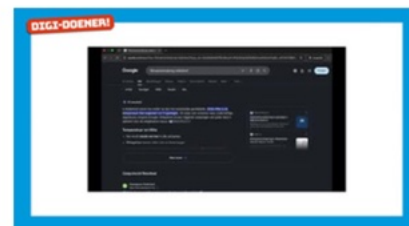
Slide 6, Luisteren

Met TinEye kan je onderzoeken op welke plekken een afbeelding online gebruikt wordt. Zo kan je achter het bronbestand komen. Daarnaast kan de gebruiker in de zoekresultaten zien wanneer de ingevoerde afbeelding verscheen en of er aangepaste versies van de ingevoerde afbeelding bestaan.

Slide 7, Luisteren

Door woorden tussen aanhalingstekens te plaatsen kan je op een exacte reeks woorden zoeken. Stel dat je googelt naar een sollicitant genaamd Wim van de Hoge, maar er blijkt ook een Wim Hoge waarover je veel te zien krijgt. Als je "Wim van de Hoge" tussen aanhalingstekens zet, vind je alleen websites waar deze 4 woorden precies achter elkaar staan. In het voorbeeld laten we ook nog het "minus" trucje zien. Dit zorgt ervoor dat alle websites waar dit woord op staat eruit gefilterd wordt.

Slide 8, Luisteren

(Her)gebruik je zoekresultaten om nieuwe zoekopdrachten te doen. Stel dat je het account 'LuckyD09' googelt. Je komt op verschillende websites en accounts uit en je ontdekt zijn woonplaats, geboortedatum en naam. Tik je die drie gegevens in op Google, en je kan zomaar bij zijn volledige naam uitkomen!

GROEP 6, 7 EN 8 DIGI-DOENER!

DOEN

Slide 9, Praten met de klas

Vertel: Dit is Jurre. En nadat Jurre een foto op Instagram plaatste met de hashtag #telefoonverzameling, kreeg hij een volgzverzoek van Chris Geenruis. Ze raakten aan de praat en sindsdien zijn ze bevriend! Jurre wil Chris graag een keer ontmoeten, maar Chris doet daar een beetje geheimzinnig over. Kunnen jullie onderzoek doen naar het verhaal van Chris?

- Lees de tekst klassikaal even goed door. De opdracht staat ook in de lesbrief beschreven.
- Maak alvast tweetallen met een computer of tablet.
- Help de leerlingen een beetje op weg met vragen, zoals: Wat zou jullie eerste stap zijn? Waar zou je op zoeken? Op welke social media zou je zoeken?
- Bekijk de route en uitkomsten aan het einde van deze handleiding. Dan weet je wat de bedoeling is en kun je de leerlingen een zetje geven waar nodig.

Slide 10, Doen

Met deze slide en de lesbrief kunnen de leerlingen aan de slag. We raden aan om deze slide op het digibord te laten staan. Leerlingen kunnen de skills & tools inzetten om achter het verhaal te komen. Er is geen goed of fout in de resultaten: het doel is dat ze lekker deze skills uitproberen. Dus uitvoerige screenings van juffen, meesters, papa's en burens zijn toegestaan! ;) Ze kunnen natuurlijk wel achter het verhaal van Chris komen. De antwoorden en routes staan onderaan deze handleiding. Oh enne, de casus is fictief en alle accounts zijn in scène gezet. Sssst!

AFRONDING

Slide 11, Praten met de klas

- Wat moet Jurre weten over Chris Geenruis?
- Waar kunnen jullie Stalker Skills nog meer voor gebruiken?

Bespreek klassikaal de ontdekkingen en hoe ze daar achter zijn gekomen. Bedenk samen waarvoor je de skills nog meer kan inzetten (zoals een spreekbeurt, boekverslag, recept, nieuws).

Slide 12, Praten met de klas

Vertel: Jullie hebben net gezien hoe makkelijk je persoonlijke gegevens van iemand kunt vinden. Dat werkt ook andersom: wat kunnen anderen over j ou vinden?

- Welke persoonlijke gegevens van jezelf staan er online, zonder dat je het misschien wist?
- Zijn er gegevens die je bewust niet deelt? Waarom niet?
- Wanneer is het wel oké om je gegevens in te vullen, en wanneer niet?
- Wat vind je ervan als mensen zo onderzoek naar jou doen?

Vertel: Je hoeft niet bang te zijn om iets online te zetten, maar het helpt om jezelf een paar vragen te stellen voordat je iets deelt of invult:

- Wie kan het zien? Check of iets openbaar is of alleen voor vrienden/volgers. Bij twijfel: zet je account op privé.
- Kan iemand mij hiermee vinden? Denk aan je adres, school, sportclub, of waar je foto's precies genomen zijn.
- Is het nodig om deze informatie te delen? Een winkel heeft je adres nodig om iets te bezorgen, een gratis game meestal niet.
- Is de afzender te vertrouwen? Vraagt een officiële instantie erom, of is het een onbekend account/website?

Vraag: Welke van deze vragen stel jij jezelf al? Welke is nieuw voor je?

Vertel: Persoonlijke gegevens zijn van jou. Je hoeft ze niet zomaar te delen. Denk altijd even na: wie vraagt dit, waarom, en wat kunnen ze ermee doen?

ROUTE EN ANTWOORDEN

Door te zoeken naar Chris Geenruis kom je op zijn Facebookpagina. Als je met TinEye naar zijn foto zoekt, zie je dat het een Stockphoto is: een neppe/gekochte foto. Hetzelfde geldt voor de foto's van zijn telefoons. Op zijn Facebookpagina linkt hij naar zijn Youtube account. Ook vertelt hij op Facebook dat hij bezig is met een blog (over zijn verhaal). Klik je op de Youtube link, zie je dat het account 'Ruisverhaal' heet.

Zoek je in Google naar 'Ruisverhaal, mijn verhaal', dan kom je tot de onthulling (het kan soms zijn dat Google de website tijdelijk niet ziet, geef dan gerust de link naar de blog).

Je komt nog sneller tot de onthulling door meerdere dingen te combineren (Wordpress, blog, oude telefoons, ruisverhaal).

Maar er zijn natuurlijk veel meer dingen te ontdekken!

- Facebook: <https://www.facebook.com/chris.geenruis.12>
- Instagram: <https://www.instagram.com/chrisgeenruis>
- Website: <https://ruisverhaal.home.blog/2019/03/20/mijnverhaal>
- Youtube: <https://www.youtube.com/watch?v=hCg5Czh-7Jg>